

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANĚ**ČJ. ZD - 008/09 - 2023**

Školní rok 2023 / 2024

Školní metodik prevence: Mgr. Daniela Tělecká (ŠMP)**Právní východiska**

- 1) Metodický pokyn ministra školství, MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (Čj.: 21149/2016.) a dále vychází z: / Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č. j. 21291/2010-28
- 2) § 29 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon)
- 3) §101 a § 102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce

1. Předmět

Tento Program proti šikanování ve škole slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje postupy řešení šikanování. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům školy. Tento program je nedílnou součástí Primární prevence sociálně patologických jevů ve škole a Minimálního preventivního programu

2. Vymezení základních pojmů**2.1 Šikanování**

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Podoby šikanování jsou:

A. přímá podoba šikany:

- ✓ fyzické útoky v podobě bití,
- ✓ vydírání,
- ✓ loupeže,
- ✓ poškozování věcí,
- ✓ slovní útoky v podobě nadávek,
- ✓ pomluvy,
- ✓ vyhrožování,
- ✓ ponižování,
- ✓ sexuální obtěžování až zneužívání,
- ✓ kyberšikana prostřednictvím elektronické komunikace (útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.).

B. nepřímá podoba šikany

- ✓ demonstrativní přehlížení,
- ✓ ignorování žáka či žáků.

C. Verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií).**D. Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).****E. Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).**

3. Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků

3.1 Škola je odpovědná souladu s ustanovením § 29 zákona č. 5651/2004 Sb., školský zákon. Je povinná zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů).

3.2 Pedagogický pracovník je odpovědný podle zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Bude-li znám případ šikanování a pedagogický pracovník nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, vystavuje se riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřeřazení trestného činu (§168, 167 trestního zákona).

4. Prevence proti šikanování

4.1 Základem prevence šikanování a násilí ve škole je Školní vzdělávací program, který podporuje pozitivní vzájemné vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli a usiluje o vytváření bezpečného prostředí školy.

4.2 Systém primární prevence sociálně patologických jevů, který je dán Směrnicí k primární prevenci sociálně patologických jevů u žáků a Minimálním preventivním programem.

4.3 Systém dalšího vzdělávání školy

- vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů, v podpoře a upevňování zdravých třídních norem žáků jako prevenci šikanování

- vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikanování

4.4 Dále je to informování pedagogických pracovníků, rodičů i žáků o problematice šikanování.

4.5 Zapracování prevence proti šikanování do školního řádu a dodržování školního řádu.

4.7 Spolupráce se specializovanými institucemi

Při předcházení případům šikany spolupracovat s institucemi:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychol. poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry,

- v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,

- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou).

4.8 Školní metodik prevence informuje o krizové telefonní lince k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče. Krizová telefonní linka k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče: telefonická linka je zcela anonymní a je k dispozici na tomto telefonním čísle 841 220 220.

5. Krizový plán a postupy řešení šikanování

5.1 Postup pedagogického pracovníka a ředitele školy / postup pedagogického pracovníka

- a) Informují-li rodiče pedagogického pracovníka o podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
- b) Má-li pedagogický pracovník podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
- c) V případě prokázaných projevů šikany neprodleně informuje ředitele školy, spolupodílí se na vyšetřování šikany dle pokynů ředitele školy.
- d) Vždy informuje rodiče o výsledcích vyšetřování šikany, a to i v případech, že se podezření neprokáže.
- e) Navrhne v pedagogické radě potrestání agresorů.

5.2 Postup ředitele školy

1. Přijme informaci o šikanování (pedagogický pracovník, rodič, žák)
2. Rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu vlastními silami nebo zda škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a Policií ČR.
3. V případě prokázaných projevů šikany určí pracovníky, kteří se budou podílet na vyšetřování dle jeho pokynů.
4. Zajistí informování dotčených rodičů o vyšetřování nebo sám informuje o výsledcích vyšetřování, které řídí.
5. V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších
6. V mimořádných případech doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místě příslušném diagnostickém ústavu.
7. V mimořádných případech podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v ústavu.
8. Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění) oznámí tuto skutečnost Policii ČR.
9. Oznámí OSPOD skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, zahájí spolupráci s OSPOD bez zbytečného odkladu.
10. Projedná v pedagogické radě potrestání agresorů.

5.3 Vyšetřování šikany

- A. Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou):
- a) Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
 - b) Nalezení vhodných svědků.
 - c) Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
 - d) Zajištění ochrany obětem.
 - e) Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
- B. Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:
- a) Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
 - b) Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
 - c) Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
 - d) Pokračující pomoc a podpora oběti.
 - e) Nahlášení policii.
 - f) Vlastní vyšetřování.

5.4 Spolupráce se specializovanými institucemi a Policií ČR

Při řešení případů šikany spolupracovat s institucemi:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, SPC
 - v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,
 - v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence
- Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění):
- Policie ČR.
 - orgán sociálně právní ochrany dítěte

5.5 Postup rodičů při podezření na šikanování

Postup při podezření na šikanování, o kterém jsou informováni, by měl být následující:

- Rodiče informují o podezření na šikanování třídního učitele popřípadě dalšího pedagogického pracovníka, při jehož hodinách nebo dohledu nad žáky k šikaně dochází.
- Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků včetně metodika prevence či výchovného poradce, obrátí se rodiče s informací na ředitele školy.
- V případech prokazatelných projevů šikany se rodiče přímo obrátí s informací na ředitele školy.
- Jsou-li rodiče přesvědčeni, že postupuje škola při řešení šikanování nedostatečně, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy nebo podat stížnost na školu České školní inspekci. Stížnost podaná písemně, osobně nebo v elektronické podobě se přijímá na adrese ČŠI.

6. Plán prevence

- Vytvořit a zajistit pro žáky programy na podporu sebevědomí, umění komunikace, na zjištění rušivých zvláštností chování, sociometrie tříd atd.
- Vysvětlit žákům, co je šikana a jak se jí mohou bránit.
- Třídní učitel sleduje chování žáků, vede je k osobní odpovědnosti, spolupracuje s ostatními vyučujícími. Závažné problémy řeší s metodičkou prevence (Mgr. Daniela Tělecká), výchovným poradcem (Mgr. Radan Nachmilner), psychologem (Mgr. Frinšicová K.), případně s vedením školy.
- Věnovat pozornost pohybovému režimu žáků o přestávkách i v hodinách.
- Zařazovat oddechové chvíle pro uvolnění energie a odreagování stresu a agresivity.

Tento program nabývá účinnosti dne 04. 09. 2023.

Ve Frýdku-Místku 01. 09. 2023

zpracovala Mgr. Daniela Tělecká - školní metodička prevence

Schválil: 31. 8. 2023

SS INFOTECH
Střední škola informačních
technologií s.r.o., Frýdek-Místek

Mgr. Radan Nachmilner (ředitel školy)

